

Archipel & Willemspark

Stichting Bewonersorganisatie
Archipel & Willemspark

Celebesstraat 4
2585 TJ Den Haag
T 070 350 35 11
F 070 358 71 90
E secretariaat@archipelbuurt.nl

www.archipelbuurt.nl
website@archipelbuurt.nl

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Den Haag

t.a.v. Dienst Stedelijke Ontwikkeling
Afdeling Projectmanagement Den Haag (PmDH)
t.a.v. mevr. M. Dijkstra
Postbus 12655
2500 DP Den Haag

Betreft: reactie concept raadsbesluit Internationaal Park

Den Haag, 12 januari 2016

Geacht college,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van het raadsvoorstel (RIS288637) en het bijbehorende concept Ambitiedocument waarmee de gemeente Den Haag een impuls wil geven aan de aan onze wijk grenzende groengebieden van de Scheveningse Bosjes en het Westbroekpark/Waterpartij. Laten we vooropstellen dat we het toejuichen dat de gemeente bereid is te investeren in kwalitatief groen en voorzieningen (en het beheer daarvan) die ook in onze wijken al reeds veelvuldig en naar tevredenheid gebruikt worden.

Helaas, bij lezing sloeg de belangstelling als snel om in verontrusting: de accenten worden in het ambitieplan verlegd van behoud en versterking van het groen naar evenementen en ondernemerschap. En waarom wordt voor een groenbeheerplan in de eerste plaats een marketing- en reclamebureau benaderd, in plaats van een deskundig bureau voor natuurbeheer?

Wanneer alle geopperde ideeën in het ambitieplan gerealiseerd zouden worden, zal dit volgens de Bewonersorganisatie een bedreiging in plaats van bescherming van de huidige waarden van de onderhavige groengebieden betekenen.

In navolging van de gemeenschappelijke reactie van een groot aantal wijkorganisaties, welke wij als Archipel/Willemspark mede ondertekend hebben, willen wij in de u nu voorliggende zienswijze nog nader ingaan op enkele punten waar wij als wijkorganisatie groot belang aan hechten en tevens op enkele zaken die bij ons vragen oproepen.

Ontbreken goed overleg

In algemene zin zijn wij niet te spreken over het beperkte overleg dat de gemeente tot nu toe met onze bewonersorganisatie heeft gehad. Pas in een zeer laat stadium (toen het concept Ambitiedocument reeds geschreven was) hebben wij een mogelijkheid gekregen om onze zienswijze te delen. Het zou beter zijn geweest als direct betrokkenen (onze wijken grenzen immers direct aan de groengebieden die het Internationaal Park moeten vormen) eerder betrokken zouden zijn bij een constructief en open overleg.

In de afgelopen jaren is het – vanuit de gemeente geïnitieerde – Beheerplatform Scheveningse Bosjes enkele malen bijeen geweest. Zowel onze organisatie als bijvoorbeeld de wijkvereniging Van Stolkpark, de Haagse Vogelbescherming, AVN e.a. hebben daar op zeer constructieve en open wijze met de gemeente Den Haag overlegd over alle zaken die de Scheveningse Bosjes aangingen. Het lijkt erop dat dit laagdrempelig overleg nu een zachte dood gestorven is?

Rust en Reuring

De ambities zijn: Rust en Reuring. Die sluiten elkaar echter uit waarbij rust altijd door reuring wordt verstoord en niet andersom. Het publiek, ook het internationale publiek, bezoekt dit gebied vanwege de unieke natuurbeleving, de illusie dat men zich in een natuurgebied bevindt. Reuring, evenementen en allerlei activiteiten (nota bene het hele jaar door om publiek aan te trekken) tasten de waarde en kwaliteit van de natuur en de natuurbeleving aan.

Voor het publiek dat reuring zoekt zijn er locaties te over. Scheveningen en, volgens het College, Spuikwartier en Centrum zijn de kerngebieden voor reuring.

De veelal onderbedeelde en vergeten, maar zeker aanzienlijke groep van bewoners en bezoekers van de stad die geen evenementen, activiteiten, reuring en publieke georganiseerde “gezelligheid” verlangen kan nu terecht in de Scheveningse Bosjes. Waarom moet in de Scheveningse Bosjes een foodfestival georganiseerd worden, als dat ook midden in de internationale zone voor het World Forum complex kan, of in de stad aan de Lange Vijverberg, op het Malieveld, of in het Westbroekpark? Waarom moeten zij die gewoon van een beetje natuur willen genieten weer worden opgezadeld met restaurants, terrassen, lunchrooms, jukeboxes, foodfestivals en alle andere vormen van “gezelligheid” die in het plan worden gesuggereerd?

Water

Er is vanuit Archipel & Willemspark geen behoefte aan het toevoegen van waterelementen aan de Scheveningse Bosjes. De in het plan voorgestelde “waterstructuur” is volledig ondoordacht (het vergt door de aanwezige hoogteverschillen enorme ingrepen in de Scheveningse Bosjes) en soms zelfs risicovol. Het aanleggen van een schijnbaar veilige (want ondiepe) vijver waar kinderen kunnen spelen vergt constant toezicht. Een kind kan in een moment van onoplettendheid ook verdrinken in 50 cm water.

Madurodam

Het mag geenszins zo zijn dat instemming met het voorstel automatisch inhoudt dat de eventuele uitbreiding van Madurodam een voldongen feit wordt. Inzake die uitbreiding vindt op dit moment een overlegtraject plaats waar wij vanuit Archipel & Willemspark aan deelnemen. Wij maken groot bezwaar tegen het koppelen van de door Madurodam gewenste uitbreiding en de plannen voor het Internationaal Park.

De gemeente is kennelijk vergeten welke harde emotionele strijd moest worden gestreden door de bewonersorganisatie tegen de in de jaren 90 gewenste uitbreiding van Madurodam ten koste van het bos richting Waterpartij. Natuurlijk werd bedreigd met vertrek uit Den Haag als Madurodam de zin niet zou krijgen. Het College en de coalitiepartijen in de gemeenteraad gingen door de knieën. Onder druk van de breed gedragen protesten van de bewoners, de gezamenlijke Bewonersorganisaties van de omliggende wijken en Scheveningen heeft Madurodam de plannen bijgesteld en is minder bos opgeofferd. Het gemeentebestuur heeft de bewonersorganisaties toegezegd dat dit de laatste uitbreiding van Madurodam zou zijn en beloofde een bestemmingsplan waarin verdere uitbreiding ten koste van de Scheveningse Bosjes niet werd toegelaten.

Nu wordt sluipenderwijs alweer uitbreiding van Madurodam mogelijk gemaakt. Het bijzondere van de huidige situatie is dat inderdaad een landelijk bekende toeristische trekpleister pal grenst aan de Scheveningse Bosjes, terwijl in de aangrenzende Bosjes daar relatief weinig hinder van wordt ondervonden. Het bosgebied achter Madurodam richting Waterpartij is zelfs een van de stilste delen van Bosjes. Die bijzondere situatie moet vooral behouden blijven. Wanneer dit deel van het bosgebied nu toch weer wordt opgeofferd aan Madurodam betekent dat een slag in het gezicht van de Bewonersorganisatie. Het bosgebied is naast een stiltegebied een "buffer" tussen het drukke Madurodam en de Waterpartij. Wanneer zoals de plannenmakers wensen dat het gebied van Madurodam zich "opent" naar het park dan wordt de Waterpartij overlopen door een veel te massaal publiek.

Honden

Hondenbezitters zijn de ogen en oren van de groengebieden die nu samen het Internationaal Park moeten gaan vormen. Zij zijn één van de weinige, zo niet enige, groepen die dagelijks in het park vertoeven. Ze melden eventuele vernielingen, ruimen troep op en vormen door hun aanwezigheid een sociaal controlemechanisme. In het voorstel wordt de hondenbezitter echter als overlast gezien en gestimuleerd om naar één centrale "hondenspeelplaats" te gaan. Uiteraard kan er (met hondenbezitters) gepraat worden hoe eventueel aanwezige overlast te bestrijden, maar het centraliseren van hondenuitlaat levert risico's op. Voor de gezondheid en het welzijn van een hond is het belangrijk dat hij vrij kan rennen, overal kan snuffelen, in een vrij gebied kan socialiseren met andere honden, waarbij hij genoeg ruimte heeft om weg te lopen als de andere hond iets te dominant is. Een hond die deze uitlaatklep/plek mist kan sociaal onwenselijk gedrag gaan vertonen. Het voorgestelde hondenspeeltuintje ziet er in de eerste schets uit als een afgesloten ruimte, dat bevordert agressiviteit. De speelelementen die gepland zijn, zijn daarbij gevaarlijk voor honden zonder goede begeleiding.

Expats

Waar komt de gedachte vandaan dat expats “reuring” aantrekkelijk zouden vinden en niet ook gewoon behoefte hebben aan natuur en rust? Heeft de gemeente daar onderzoek naar verricht? De expats in onze wijk die wij spreken over het plan zijn tevreden met de groengebieden die er nu zijn en kiezen mede daarom juist voor het wonen in onze wijk.

B.M. Teldersweg

We roepen de gemeente op geen spijtmaatregelen te nemen, die een toekomstige positieve impuls aan het gebied in de weg staan. Een goed voorbeeld hiervan is de geplande onderdoorgang voor voetgangers en fietsers onder de B.M. Teldersweg. Dat de groengebieden met elkaar verbonden worden juichen wij toe. Echter wel op een wijze waarbij de natuur op de eerste plaats staat en diezelfde natuur niet door aanleg juist verminderd wordt. Wij adviseren de gemeente dringend om de mogelijkheden van een (eventueel voorlopig beperkte) ecologische overkluizing van de B.M. Teldersweg te onderzoeken en deze (in onze ogen zeer uitvoerbare) mogelijkheid te prefereren boven de nu geplande onderdoorgang. De mogelijkheid om het groen óver de weg te brengen draagt vele malen meer bij de positieve beleving van de bezoekers van de gebieden. De gebieden worden dan echt één, en de overlast van de B.M. Teldersweg zal aanzienlijk verminderd worden. Daarbij is het zeer frequent onderhoud van een onderdoorgang voor voetgangers en fietsers essentieel om het geen unheimische plek te laten worden en zal op lange termijn veel van de gemeentelijke financiën en inzet vragen. Het kiezen voor een “overdoorgang” in plaats van onderdoorgang staat een eventueel toekomstige algehele ondertunneling van de B.M. Teldersweg dan niet in de weg. We verwijzen u graag naar een project van de gemeente Soest, waar de N237 voor een groot deel overkluist wordt (zie <http://www.soest.nl/soesterberg/n237-verdiepte-aanleg>).

Scheveningseweg

Alhoewel niet direct deel uitmakend van de eerste prioriteiten van de gemeente, maken wij ons ernstig zorgen over de plannen met de Scheveningseweg. Veel schade aan het bestaande groen zal worden aangericht door de vervanging van de tramsporen. We wijzen de gemeente op een stuk in Den Haag Centraal (7 januari, pagina 12) waarin goed onderbouwd wordt aangegeven waarom de breedte van nieuwe tramstellen kan worden beperkt om grootschalige bomenkap te voorkomen en de waarde van weg te borgen.

Sport en recreatie

Georganiseerde sporten worden al uitgeoefend op de sportterreinen in het gebied en de beoefenaars van balsporten hebben zich de grote weide in het Westbroekpark toegeëigend. Daar wordt dus in voorzien. In de planomschrijving wordt erkend dat nu al op grote schaal wordt gejogd. Joggers kiezen hun eigen route en hebben daar geen ambtelijk aangewezen hoofdroute voor nodig. De faciliteiten die er nu zijn voldoen. Die moeten niet worden uitgebreid. Men is kort van memorie: in de jaren '70 is in de Scheveningse Bosjes een trimparcours aangelegd met houten trimtoestellen, die, nadat de nieuwigheid eraf was, nauwelijks gebruikt zijn weggerot en weer verdwenen. Door de aanleg is wel de groen bebossing aangetast.

Picknicken en zonnebaden gebeurt bij mooi weer op grote schaal ook op de weide in het Westbroekpark en aan de Waterpartij. Het is nu al vrij druk in de zomer. Meer publiek moet men niet willen verwerken. Het aardige hier is nu juist de individuele, ongeorganiseerde recreatie zoals die er nu is. Een horecagelegenheid bij de Waterpartij neemt groen weg, trekt verkeer aan, vergroot behoefte aan parkeren, veroorzaakt avondlijke en nachtelijke onrust. Het gebied kent voldoende plaatsen voor horeca, van verschillend karakter.

Hetzelfde geldt voor picknicken, zonnen, roeibootjes etc. Die concentreren zich ook in het Westbroekpark. Dat heeft zich, zonder gemeentelijke visies en beleidsplannen, op natuurlijke wijze ontwikkeld en dat is goed zo. Men moet dat niet uitbreiden naar andere delen van het kwetsbare duinpark.

Padenstructuur

De Scheveningse Bosjes hebben het karakter van een "duinpark" Dat is uniek in een stedelijke omgeving. Er is een dicht netwerk van slingerende paden en paadjes, die echter zo zijn aangelegd dat men zich in een uitgebreid natuurgebied waant waar men zelfs kan "verdwalen". Een onaanvaardbare aantasting van deze unieke kwaliteit is het plan om een 6 tot 23 meter brede en grotendeels verharde hoofdroute door het gebied aan te leggen. Daar bestaat geen enkele behoefte aan. In de bestaande situatie worden juist bij voorkeur de smalle paden gebruikt en sluippaadjes gekozen. Als men een wandelroute door het hele gebied wil aangeven dan kan men dat doen met markering. Daar is geen extra brede route voor nodig. Verlichting langs die hoofdroute is uit den boze. Zeer storend voor de natuur en voor de wandelaar. Op de slingerpaden in het bos zal die hoofdroute overal zichtbaar worden, waardoor de beleving te dwalen in een "natuur" gebied ernstig wordt aangetast.

Onderhoud en beheer

Veel voorstellen die de gemeente doet in het Ambitieplan vergen langdurig, intensief en kostbaar onderhoud. Het zal een constante investering vragen om een nieuwe padenstructuur, onderdoorgang, waterbaan e.d. te onderhouden en te behoeden voor verloedering. Groenonderhoud is jarenlang een sluitpost geweest in gemeentelijke begrotingen. Recent heeft de gemeente aangekondigd structureel te willen investeren in groen. Doe de investering dan ook in feitelijk groen, en niet in allerlei ingrepen die niet met groen te maken hebben. Investeren in groen betekent ook het samen met ter zake kundige instanties (zoals AVN) opstellen van een degelijk en duurzaam beleidsplan. In het eerdergenoemde Beheerplatform Scheveningse Bosjes is daar destijds al over gesproken en een aanzet voor gegeven.

Homo ontmoetingsplek

De Scheveningse Bosjes worden al sinds jaar en dag gebruikt als ontmoetingsplek voor homo's. In het ambitieplan noch het raadsvoorstel komt het woord homo voor. We zijn benieuwd hoe de gemeente deze "doelgroep" een plek wenst te geven in het Internationaal Park?

Stadspark?

Opmerkelijk is de kaart met plattegrond van Den Haag (pagina 19 Ambitiedocument) waarop het Internationaal Park een afwijkende kleur groen heeft, dezelfde groene kleur als het Zuiderpark. Dat is de kleur van stadspark-evenementenpark. Dat is een ontoelaatbare wijziging van het duinpark, van de bestaande kwaliteiten van het beschermd stadgezicht.

De Scheveningse Bosjes mogen niet in een Vondelpark, een Central Park of een Zuiderpark veranderen. De Scheveningse Bosjes moeten blijven zoals ze zijn. Daarom bestaat ook weerzin tegen de gezochte term "internationaal park". Dat suggereert de onderliggende wens en ambitie van de opstellers van dit plan: Dit gebied dreigt te veranderen in een evenementengebied waar men van de ene gezelligheid naar de volgende leukigheid dreunt. De Scheveningse Bosjes dienen de Scheveningse Bosjes te blijven: van en voor iedereen, ook de internationale bewoners en bezoekers.

Samenvattend: stel een goed beheersplan op voor de groengebieden, gebruik het beperkte budget voor een investering in langdurig onderhoud van de bestaande padenstructuur en het meubilair. Kies voor een overkluizing van (een deel van) de B.M. Teldersweg.

We zijn zeer benieuwd naar uw reactie op deze zienswijze. We vertrouwen erop dat de gemeente in al haar wijsheid goed zal luisteren naar de mening van de bewoners van de stad die zij vertegenwoordigt en een weloverwogen aangepast plan inzake het Internationaal Park zal presenteren. Wij verwachten dan daarna samen met de gemeente te kunnen werken aan een constructieve verdere uitwerking daarvan.

Hoogachtend,

Bewonersorganisatie Archipel & Willemspark

Arnout Offers
Voorzitter